

Decyzja
Prezydium KK
nr 75/19

ws. opinii do Komunikatu Komisji – Skuteczniejsze podejmowanie decyzji w dziedzinie polityki społecznej: obszary, w których można wprowadzić na większą skalę głosowanie większością kwalifikowaną (COM (2019) 186 final)

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” pozytywnie ocenia rozpoczęcie przez Komisję Europejską debaty nad szerszym zastosowaniem możliwości głosowania większością kwalifikowaną w kwestiach z zakresu polityki społecznej objętych art. 153 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

Po pierwsze dzielimy pogląd, że przystosowanie się do wyzwań związanych z globalizacją, cyfryzacją, migracją, starzeniem się społeczeństwa wymaga prowadzenia aktywnej polityki społecznej przez Komisję Europejską. Przejawem aktywności Komisji w obecnym składzie jest przyjęcie Europejskiego filaru praw socjalnych. Dokument ten postrzegamy pozytywnie aczkolwiek kwestią kluczową jest jego implementacja, która musi następować sukcesywnie, w sposób nieprzerwany.

Po drugie zgadzamy się z diagnozą, że wymóg jednomyślności utrudnia przyjmowanie wspólnych działań na szczeblu UE, co w obszarze art. 153 Traktatu nie znajduje racjonalnego uzasadnienia.

Zwracamy uwagę, że w obecnym stanie prawnym jednomyślności wymaga podejmowanie działań w obszarach istotnych z punktu widzenia potrzeby wypracowywania unijnych standardów, takich jak:

- niedyskryminacja;
- zabezpieczenie; społeczne i ochrona socjalna pracowników;
- ochrona pracowników w przypadku umowy o pracę;
- reprezentacja i ochrona zbiorowa interesów pracowników i pracodawców;
- warunki zatrudnienia obywateli państw trzecich legalnie przebywających na terytorium UE.

Prezydium KK podziela pogląd wyrażony w Komunikacie, że nie ma logicznego wyjaśnienia dlaczego po kolejnych zmianach w Traktacie, te właśnie obszary wymagają nadal jednomyślności. Głosowanie większościowe buduje kulturę kompromisu. Ze względu na fakt, że wstrzymanie się od głosu nie jest traktowane jako głos, państwa członkowskie muszą zająć wyraźne stanowiska. Postrzegamy oba te elementy jako korzystne. Także szerszy udział Parlamentu Europejskiego w procedurze głosowania większościowego kwalifikowanego (w przeciwieństwie do procedury jednomyślności, gdzie Parlament wyraża wyłącznie opinię) uważamy za wartościowy, gdyż zwiększa to potencjał procesów stricte demokratycznych wewnątrz UE.

W Komunikacie Komisja wskazuje na możliwość stosowania dwóch procedur przejścia z wymogu głosowania jednomyślnego na rzecz większości kwalifikowanej (klauzula specjalna art. 153 ust. 2 akapit ostatni TFUE) oraz klauzula ogólna (art. 48 ust. 7 TUE). W ocenie Komisji Europejskiej przejście do procedury głosowania większościowego jest szczególnie wskazane w obszarach: niedyskryminacja oraz zabezpieczenie społeczne oraz ochrona socjalna pracowników.

Zdaniem NSZZ „Solidarność” głosowanie większością kwalifikowaną jest szczególnie niezbędne w drugim ze wskazanych obszarów. Pozostawienie obecnego rozwiązania sprawi, że możliwość realizacji działań określonych w Filarze będzie mocno iluzoryczna. Widzimy potrzebę wypracowania minimalnych standardów unijnych w zakresie ochrony na wypadek bezrobocia a także w zakresie dostępu do kształcenia i szkolenia zawodowego, co w obecnych uwarunkowaniach (zmiana technologiczna) wpływa na poziom bezpieczeństwa socjalnego osób aktywnych na rynku pracy.

W naszej ocenie także w obszarze warunków zatrudnienia obywateli państw trzecich legalnie przebywających na terytorium UE potrzebna jest większa aktywność Komisji – a będzie to realnie możliwe w przypadku przejścia do procedury większościowej. Potwierdzeniem konieczności szukania unijnych rozwiązań w tym obszarze może być niedawne wprowadzenie do polskiego porządku prawnego umowy o pomocy przy zbiorach konstruującej instytucję pomocnika rolnika, któremu to nie zagwarantowano jakichkolwiek standardów w zakresie bhp, czasu pracy czy wynagrodzenia. Zdaniem NSZZ „Solidarność” narusza to obowiązujący już dorobek prawny UE. Umowa ta w praktyce skierowana została do obywateli Ukrainy przybywających w poszukiwaniu pracy sezonowej. Ten przykład pokazuje także konieczność większej aktywności Komisji w zakresie stanowienia norm określających zasady skutecznej integracji na rynku pracy państw UE obywateli państw

trzecich. Ich praca nie może stanowić dumpingu socjalnego wobec pracy obywateli państw członkowskich.

Uważamy, iż także w obszarach: ochrona pracowników w przypadku wypowiedzenia umowy o pracę oraz reprezentacja i ochrona zbiorowa interesów pracowników i pracodawców winny być docelowo wprowadzone procedury głosowania większościowego. W drugim ze wskazanych obszarów może to być impulsem do podjęcia skutecznych działań (korzystnych z punktu widzenia polskich obywateli) na rzecz wprowadzenia ram prawnych dla możliwości podejmowania efektywnych, skutecznych i prawnie wiążących negocjacji europejskich federacji branżowych z zarządami korporacji ponadnarodowych w celu wypracowania jednolitych standardów pracowniczych w unijnych filiach tych korporacji. Jest to niezmiernie istotny element z punktu widzenia gospodarek państw Europy Środkowo-Wschodniej, gdzie korporacje ponadnarodowe wielokrotnie wykorzystują słabszą pozycję przetargową pracowników do obniżania standardów. Bez wprowadzenia możliwości głosowania większością kwalifikowaną w tym obszarze jakiegokolwiek potencjalne działania Komisji Europejskiej skazane są na niepowodzenie.

Pragniemy także zauważyć, że nie podzielamy poglądu o braku możliwości potencjalnych działań Unii Europejskiej w obszarze płac, ze względu na treść obecnie obowiązującego art. 352 TFUE, pozwalającego na realizację celów traktowych także w obszarach nie objętych kompetencjami.

Gdańsk, 27 maja 2019 r.

Prezydium KK
NSZZ „Solidarność”

SEKRETARZ
KK NSZZ „Solidarność”

Ewa Zydorek